

Motion

1981/82: 171

av Rune Torwald och Arne Andersson i Gustafs

Möjligheten för socialnämnd att uppbära sjukpenning och pension för person som missbrukar alkohol och narkotika

Genom beslut av riksdagen den 15 december 1981 antogs bl. a. lagom vård av missbrukare i vissa fall (LMV). I samband därmed upphävdes från den 1 januari 1982 18 § i 3 kap. lag om allmän försäkring. Detta innebär att socialnämnderna inte längre hos allmän försäkringskassa kan ansöka om att sjukpenning vid uppenbara fall av misskötsamhet skall utbetalas till socialnämnden. Den tidigare bestämmelsen i AFL har möjliggjort för socialnämnderna att, i uppenbara fall av gravt missbruk, uppbära sjukpenningen och använda den till nödvändiga utgifter för missbrukaren och hans ev. familj. Man har också genom sådana beslut kunnat reducera ett fortsatt missbruk. Undertecknade finner det också stötande att missbrukare kan förbruka hela sin sjukpenning på inköp av alkohol och narkotika, medan socialvården får svara för boendekostnader och upphålle.

Det bör observeras, att den som varit intagen för vård med stöd av LVM, i många fall kommer att kunna lämna vårdinrättningen med betydande belopp i hopsparad sjukpenning. Det är otillfredsställande att man vid uppenbara och återkommande fall av missbruk inte skall kunna omhänderta och förvalta sjukpenning till det bästa för en missbrukare. Det allra viktigaste är att en sådan möjlighet i många fall är till avgjord fördel för en missbrukares rehabilitering.

Även i situationer där missbrukare vårdas på frivillig-institution bör socialnämnden efter beslut av allmän försäkringskassa kunna erhålla rätten att uppbära och förvalta sjukpenning. För att försäkringskassan skall kunna fatta sådant beslut, måste alltid klart kunna styrkas att missbrukaren är ur stånd att genom sitt missbruk själv kunna förvalta sjukpenningen, eller att det är till men för hans fortsatta rehabilitering. Eftersom många sjukskrivna under vistelse på vårdinrättning kommer att kunna ha tillgång till betydande belopp kan det, i fall där vårdtagaren saknar insikt, medföra svårigheter att kunna genomföra vården.

Genom riksdagsbeslut den 15 december 1981 borttogs också möjligheten i 16 kap. 12 § lagen om allmän försäkring för socialnämnden att ansöka hos försäkringskassan om utbetalande av pension för missbrukare av beroendeframkallande medel där svår misskötsamhet föreligger. Visserligen kvarstår möjligheten för försäkringskassan att besluta om att pensionen utbetalas till socialnämnden, men ansökningsmomentet har tagits bort.

Detta var enligt undertecknade ett olyckligt beslut, eftersom försäkringskassan sällan har kunskap om huruvida en försäkrad missbrukar alkohol eller

narkotika i en sådan omfattning att han därigenom saknar förmåga att själv förvalta sin pension.

För att denna möjlighet skall bli meningsfull, bör ansökningsförfarandet återinföras så att socialnämnden vid fall av missbruk av alkohol och narkotika i uppenbara fall skall kunna ta initiativ för att pensionen skall utbetalas till socialnämnden.

Mot denna bakgrund hävdar vi att det är angeläget att snarast återskapa möjligheten för socialnämnderna att med stöd av lagstiftning kunna omhänderta och förvalta missbrukares (oavsett om det rör sig om alkohol- eller annat drogmisbruk) sjukpenning, då detta bedöms nödvändigt för att möjliggöra en nödvändig rehabilitering av vederbörande. Likaså bör ansökningsförfarandet om rätten att uppbära pension återinföras. Vi hemställer att utskottet utarbetar erforderlig lagtext.

Under hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar om lagändring i syfte att socialnämnden skall kunna omhänderta och förvalta missbrukares sjukpenning och pension i enlighet med det anförda.

Stockholm den 12 januari 1982

RUNE TORWALD (c)

ARNE ANDERSSON (c)
i Gustafs